

תנו להם כוח

בפרוש אווירת בחירות, הנה כמה סמכויות שהייתי מעבירה מהממשלה לראשי הערים

אופירה אילון

3/10/2008

אחת הבעיות בניהול המדינה הוא שהשלטון כשלטון מקבל מנדט שתאריך התפוגה שלו אינו ידוע. ההיסטוריה מלמדת שקשה לממשלות הציג תוכניות ארוכות טווח, להגשים חזון ולהציג "קבלות" בתקופה קצרה הדבר נכון במיוחד במדינה שבה ממשלות מכהנות במקרה הטוב שנתיים.

בפרוש הבחירות לרשויות המקומיות, התחלתי להרהר באפשרות להעביר לראשי הרשויות מנדט לפעול בתחום התשתיות והסביבה שבאזורים וזאת בניגוד למצב הקיים שבו ניהול התשתיות נעשה במסגרת ממשלתית בהחלטות ממשלה ובסמכות משרדי התשתיות, הסביבה, הפנים ועוד.

היתרון בהעברת הסמכות אליהם היא שבניגוד לראשי הממשלה והשרים של ישראל שמתחלפים כל שנתיים ולא מצליחים להוביל החלטות בנושאי תשתיות וסביבה, ראשי הרשויות המקומיות מכהנים לאורך כל הקדנציה הידועה שלהם (5 שנים). מכאן שהזמן שיש לראש רשות מקומית לחולל מהפכה בחשיבה ובעשייה, ארוך יחסית. זאת ועוד, ראש הרשות המקומית מחויב, בראש וראשונה לתושביו, כך שאם יפנים את עומק הנחיצות בבניית תשתיות נאותות לעירו, הדבר יתרום בוודאות לעתידו של מצב הסביבה בישראל.

מסתבר שהדבר אפשרי, ויש מקומות שבהם העברת סמכויות הטיפול בסביבה לרשויות מקומיות הצליח מעבר למצופה.

לא מזמן נכחתי בהרצאות של חיימי לרנר שכיהן במשך 15 שנה כראש העיר קורטיבה בברזיל. ליהודי חביב זה, אדריכל במקצועו, יש דעה מגובשת על עולמנו, אותה "מכר" לבוחריו ואף יישם במדיניות שהכתיב. כדי להמחיש את רוח הדברים בסביבה שבה אנו חיים, לדעתו, הוא משתמש בצב. הצב עושה הכל מביתו וטוב לו כך.

האדם, לעומתו, יוצא מביתו וצריך להתנייד למקום עבודתו, לקניות, לבילויים ולכל פעילות אחרת ואין לו שיריון שייגן עליו. לרנר פיתח פתרונות סביבתיים לאדם נטול השיריון שאותם יישם בקורטיבה, בכך שיפר בצורה משמעותית את נגישות התושבים לכל הפעילויות שלהם במרחב שבו הם חיים. הוא הקים תשתית תחבורה משוכללת ובה אוטובוסים רבי קיבולת, המגיעים בתדירות של פחות מדקה לשדרות המרכזיות של העיר, בנה מערכות סולאריות לאספקה של אנרגיה, ועודד בקרב התושבים הפרדה של פסולת.

האזנתי להרצאתו של לרנר בפעם המי-יודע- כמה (הוא כבר היה בישראל וגם זכיתי לשמוע אותו בכנסים בינלאומיים), הרהרתי בהצלחת יישום מדיניות פרו-סביבתית בברזיל, בעוד שב ישראל דנים,

מעכבים, דנים ושוב מעכבים פרויקטים ברי קיימא בתחום.

לאחר שנזכרתי שכבר עשרות שנים דנים בפרויקט הרכבת הקלה בת"א ושתושבי העיר חיפה סובלים תקופה ארוכה מעבודות תשתית תחבורתיות, ושבירושלים פרויקט שדרות הרצל, כמו גם הגשר בכניסה לעיר לוקים בכשלים רבים הבנתי, שאולי אם לראשי הרשויות היתה סמכות להוביל פרויקטים המצב היה נראה אחרת.

ד"ר אופירה אילון הינה חוקרת בכירה במוסד שמואל נאמן בטכניון www.neaman.org.il, ומרצה בכירה בחוג לניהול משאבי טבע וסביבה באוניברסיטת חיפה